

Täysistunto

Keskiviikko 8.11.2017 klo 14.00—21.54

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 167/2017 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu

17.35 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa herra puhemies! Kyseessä oleva laki lähtee direktiivin edellyttämistä velvoitteista, ja sen takia tässä on nyt laitettava asiat kuntoon. Muutoksia pitää tehdä kansallisessa lainsäädännössä, mutta myös asetuksissa, ja sen suhteen tietysti on joitakin kysymyksiä herännyt.

Ensimmäinen kysymys koskee sitä, onko vaarana, että kemikaalilainsäädäntö ja ympäristönsuojelulaki sääntelevät ikään kuin samaa asiaa, jolloin viranomaisten ja yritysten työ ikään kuin vaikeutuu, koska ei oikein aina tiedetä, kumman lain puolelta pitäisi tehdä. Sitä ehkä vielä täytyy asetuksenantovaiheessa tarkastella.

Toinen kysymys liittyy voimaloiden säiliöiden kuntoon ja turvaamiseen sen suhteen, että sieltä ei valu ympäristöön ja maahan yhtään mitään ylimääräistä ja ylipäätään ei valu yhtään mitään. Nyt tässä asetusluonnoksessa kaiketi lähdetään liikkeelle siitä, että pitää olla tällainen kaksoisvaippa, vähän niin kuin tankkereissa kaksi pohjaa. Se on ihan hyvä asia, että siellä on ikään kuin se kaksinkertainen varmistus, mutta toisaalta sen lisäksi pitäisi olla suoja-allas. Nyt on tullut sen suuntaista viestiä, että nämä ovat sinänsä hyviä asioita, mutta jos nämä molemmat vaaditaan, niin onko se riskinhallinnan kannalta jo hieman ylimitoitettua. Jos esimerkiksi näitä suoja-altaita rakennetaan lisää, niin pienillä voimaloilla se saattaa olla liikevaihdosta 10 prosentin luokkaa, niin että se ei ole mikään ihan pieni summa. Kun olen asiasta kysynyt, niin ilmeisesti on niin, että kumpi tahansa, tiivis suoja-allas tai kaksoisvaippa, sinällään riittää suojaamiseen ja vahinkoja ei ole kummassakaan tapahtunut. Eli sitä taustaa vasten tällainen tuplasuojaus ei välttämättä olisi ihan tarpeellinen.

Vielä asetuksiin liittyen, tällaisten voimaloiden osalta, joita käytetään vuodessa hyvin vähän, alle 500 tuntia, on nyt kahdenlaista tilannetta: voimaloita jotka ovat vanhoja, olemassa olevia voimaloita ja sitten uusia voimaloita. Lähtökohdan varmaankin pitäisi olla niin, että vaatimusten näille kahdelle voimalaitostyypille, vanhoille ja uusille, pitäisi olla samanlaiset, ja sitä ehkä on vielä syytä tarkastella asetuksen puolella, että onko näin ja ovatko asetukset johdonmukaisia, loogisia ja ymmärrettäviä toiminnanharjoittajan kannalta. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2017 vp

17.39 **Martti Mölsä sin:** Arvoisa puhemies! Tällä ympäristönsuojelulain muutoksella pannaan toimeen kansallisesti keskisuuria polttolaitoksia koskevan direktiivin velvoitteita. Esityksen mukaan rekisteröintivelvollisuus laajenisi nykyisiä pienempiin, polttoaineteholtaan vähintään 1 megawatin energiantuotantolaitoksiin. Tämäkin lakiesitys on seurausta EU-direktiivistä, jonka seurauksena keskisuuret laitokset tulee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä, kuten edustaja Kiuru jo totesikin.

Itse kiinnitän huomiota vaikutusten arvioihin, joita löytyy hyvin niukasti varsinkin pk-sektorille, ja yrittäjyysvaikutusarviointi on varsin puutteellista. Arvioinnissa todetaan muun muassa, että vaikutusten arviointiin aiheuttaa haastetta se, että ei ole olemassa tarkkaa arviota siitä, paljonko tämän kokoluokan laitoksia Suomessa on ja mitä polttoainetta ne käyttävät. Rahallisia arvioita ei ole siten pystytty antamaan.

Taloudellisista vaikutuksista todetaan muun muassa, että rekisteröintivelvollisuudella tulee olemaan jonkin verran kunnallistaloudellisia vaikutuksia, koska kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset joutuisivat käsittelemään aikaisempaa enemmän rekisteröinti-ilmoituksia ja ympäristölupahakemuksia. Näistä kunnat voivat periä käsittelymaksun.

Kiristyvät päästörajat luovat pohjaa uusien teknisten ja toiminnallisten ratkaisujen löytämiselle ja sitä kautta myös mahdollisuuksia cleantech-yritystoiminnan kehittymiselle. Rekisteröintivelvollisuus lisää toiminnanharjoittajien hallinnollisia kustannuksia rekisteröinti-ilmoituksista ja mahdollisista lupamenettelyistä johtuen. Merkittävistä yrittäjyysvaikutuksista todetaan, että ne liittyvät direktiivin edellyttämien päästöraja-arvojen sekä mitaus- ja raportointivelvoitteiden noudattamiseen. Näistä säädetään asetustasolla, ei laissa, minkä vuoksi vaikutuksia ei ole käyty tarkemmin läpi tässä yhteydessä. On kuitenkin arvioitu, että tarvittavat lisäinvestoinnit uusiin puhdistuslaitteisiin olisivat Suomessa noin 22 miljoonaa euroa vuoteen 2030 mennessä.

Sitten vaikutuksista viranomaisten toimintaan: niistä todetaan, että työmäärä kunnissa lisääntyy myös sitä kautta, että säännöllisen jälkivalvonnan piiriin kuuluvia toimintoja olisi aikaisempaa enemmän.

Ympäristövaikutuksista todetaan, että esitykseen sisältyvistä lakitason säännöksistä ei yksistään aiheutuisi välittömiä ympäristövaikutuksia, mutta ympäristövaikutuksia syntyisi, kun laki- ja asetustason sääntelyä sovellettaisiin yhdessä. Tämä vähentäisi pitkällä aikavälillä esimerkiksi energiatuotannon hiukkas- ja muita ilmastopäästöjä.

Näillä kommentteilla, arvoisa puhemies, toivon, että valiokuntakäsittelyssä saadaan enemmän tietoa siitä, mikä vaikutus todella on yrityssectorille näillä velvoitteilla.

17.43 **Petri Honkonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tosiaankin tämän hallituksen esityksen ydinasia on tämä polttolaitosten rekisteröintivelvoitteen laajeneminen koskemaan myös varsin pieniä voimalaitoksia ja lämmityspolttolaitoksia.

Olennaista on se, minkä edellä myös edustaja Mölsä totesi, että meillä ei ole tarkkaa tietoa siitä, kuinka paljon tällaisia teholtaan 1—50 megawatin laitoksia meillä täällä Suomessa on. On näköpiirissä, että tästä aiheutuu myös kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille lisää työtä. Mutta näitä kustannusvaikutuksiakin on aika lailla mahdotonta arvioida, kun ei ole tietoa tästä lukumäärästä. Tällainen arvio 2 546 laitoksesta on esitetty, mutta sen tarkkuutta on vaikea tässä sanoa.

Mielestäni on olennaista miettiä myös sitä näkökulmaa, että kun tässä on kuitenkin kyse EU-direktiivin implementoinnista, niin Suomen EU-linjahan nyt on ollut se, että byrokraatia pitäisi purkaa myös siellä EU-tasolla ja huomiota tulisi kiinnittää siihen sääntelyn vai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 114/2017 vp

kuttavuuteen: mitä aivan oikeasti tällaisella sääntelyllä, tällä direktiivillä tämän kyseisen säännöksen osalta saavutetaan, saavutetaanko sillä todella joitakin ilmastohyötyjä ja saavutetaanko sillä oikeata vaikuttavuutta. Tässähän vain viranomaisten taakka lisääntyy ja perustetaan tai laajennetaan tällaista rekisteröintiä. Itse en usko, että tällä sellaisia ilmasto-vaikutuksia tulee sen kummemmin olemaan. Tällaista viestiä valiokunnassa valiokuntakäsittelyssä on syytä laittaa ministeriön kautta eteenpäin EU-pöytiin, että näistä tulisi myös käydä sitten hyvin esille, mitkä ovat ne lainsäädännön todelliset vaikutukset ja tavoitteet.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.